

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรร โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 6 หัวข้อ ดังนี้ 1) ลักษณะไทยในอดีต 2) พัฒนาการของหมู่บ้านจัดสรรและการนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบบ้านในหมู่บ้านจัดสรร 4) ทฤษฎีการออกแบบที่เกี่ยวข้อง 5) กรณีศึกษา โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์อย่างละเอียดเพื่อค้นหาแนวทางในการนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรรได้อย่างเหมาะสม ตอบรับความต้องการและปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องคำนึงถึงอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบสถาปัตยกรรมของเรือนไทยในอดีต มีการพัฒนาภายใต้ปัจจัยแวดล้อมและอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม ส่งผลให้เกิดความต้องการในการควบคุมคุณภาพอากาศ อุณหภูมิ รวมถึงการแก้ปัญหามลพิษทั้งทางอากาศและทางเสียงซึ่งมีมากขึ้น ครอบครัวมีแนวโน้มว่าจะมีขนาดเล็กลง ความต้องการทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความเป็นส่วนตัวของพื้นที่ใช้สอยมีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นแนวทางในการนำลักษณะไทยมาใช้จึงควรเป็นการสะท้อนถึงคุณค่าและเอกลักษณ์ไทยที่โดดเด่น นำมาปรับผสมผสานให้เข้ากับแนวคิดการออกแบบที่เหมาะสมกับปัจจัยแวดล้อมในช่วงเวลานั้น ๆ 2) โครงการที่นำลักษณะไทยมาใช้ในการปัจจุบันจะมีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยหลายส่วนที่ถูกปรับเปลี่ยนจากรูปแบบดั้งเดิม กล่าวคือ การจัดพื้นที่ใช้สอยและการวางผังของบ้านที่แยกพื้นที่อาคารออกจากกันและคั่นกลางด้วย ชาน ระเบียง รวมถึงการยกพื้นมีได้สูง สิ่งเหล่านี้ไม่ได้รับความนิยมในรูปแบบบ้านจัดสรร เนื่องจากข้อจำกัดทางการใช้สอยงบประมาณ และขนาดที่ดิน ในส่วนขององค์ประกอบอื่น ได้แก่ รูปทรงหลังคา ชุ่มประตูทางเข้า ศาลานั่งเล่น ค้ำยัน การใช้สี และวัสดุทดแทนวัสดุในอดีต ได้รับความนิยมในโครงการบ้านจัดสรรเนื่องจากใช้งบประมาณต่ำและแสดงถึงเอกลักษณ์ไทยได้ดี 3) รูปแบบสถาปัตยกรรม ที่มีการนำไปใช้ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรร เพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีการพัฒนาผสมผสานกับแนวคิดและปัจจัยทางธุรกิจบ้านจัดสรรในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยรูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปปรับและประยุกต์ให้เหมาะสมกับรูปแบบโครงการในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งประกอบไปด้วย รูปแบบด้านนามธรรม 4 รูปแบบและรูปแบบด้านรูปธรรม 5 รูปแบบ แบ่งออกเป็น 27 องค์ประกอบย่อย ในการนำไปใช้จะเป็นการประยุกต์ใช้เป็นชุดองค์ประกอบ

เมื่อเทียบกับรูปแบบไทยดั้งเดิมหรือไทยประเพณี จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะไทยที่เด่นชัดมากขึ้นน้อยต่างกันออกไป โดยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยในการออกแบบบ้านในโครงการ 4) การนำองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมไปใช้ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรร ที่แสดงถึงลักษณะไทยในระดับที่แตกต่างกัน โดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัยและความต้องการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ความต้องการจากผู้บริโภคในด้านรูปแบบอาคาร รูปแบบการใช้สอย ความเป็นไปได้ทางธุรกิจและการตลาด รวมถึงข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการบ้านจัดสรร จากการศึกษา รวบรวมข้อมูล และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโครงการบ้านจัดสรรพบว่า ปัจจัยดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ตั้งโครงการและกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

ผลจากการศึกษา นำมาสู่การพัฒนาแนวทางในการนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรร โดยนำแนวคิดการออกแบบ มาปรับและประยุกต์องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมไทยให้เข้ากับบริบทต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ด้วยการออกแบบบ้านในโครงการตัวอย่าง 2 แบบ ประกอบด้วย แบบที่ 1 บ้านเดี่ยว 2 ชั้น ขนาดที่ดิน 85 ตารางวา พื้นที่ใช้สอย 240 ตารางเมตร แบบที่ 2 บ้านเดี่ยว 2 ชั้น ขนาดที่ดิน 70 ตารางวา พื้นที่ใช้สอย 176 ตารางเมตร ราคาก่อสร้างประมาณ 11,000 บาท ต่อตารางเมตร โดยกำหนดที่ตั้งโครงการที่ ถ.พำนันทบุรี ต.บางศรีเมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี กำหนดราคาที่ดินที่ 35,000 บาท ต่อตารางวา

ผลการทดลองตามแนวทางการนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรร ได้ผ่านการประเมินและได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการออกแบบบ้านในโครงการบ้านจัดสรรที่นำลักษณะไทยมาใช้ในการโครงการ เพื่อสรุปแนวทางการนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบอย่างเหมาะสม